

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ τα νομοσχέδια για την έρευνα και τα μεταπτυχιακά, παρά τις διαφωνίες της πανεπιστημιακής κοινότητας

Θερινές φωτιές στην Παιδεία

Της **ANNAΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗ**

Νέο μέτωπο ισχυρών αντιδράσεων ανοίγουν ΥΠΕΠΘ και κυβέρνηση μετά τη σαφή πλέον πρόθεση να ψηφιστεί μέσα στο καλοκαίρι το σχέδιο νόμου για την έρευνα και την τεχνολογία, το οποίο έχει ήδη απορριφθεί από σύσσωμη την πανεπιστημιακή κοινότητα -συμπεριλαμβανομένων των διοικήσεων των Ιδρυμάτων- που έχει ήδη προαναγγείλει απεργιακές κινητοποιήσεις.

Η έγκριση της κυβερνητικής επιτροπής, στη χθεσινή υπό τον πρωθυπουργό συνεδρίαση, που εξασφάλισαν οι αρμόδιοι υπουργοί Γ. Σιούφας και Μ. Γιαννάκου, επιβεβαίωσε τους φόβους των πανεπιστημιακών για την εν κρυπτώ ψήφιση του σχεδίου νόμου, μέσα στο καλοκαίρι, ώστε να αποφύγουν, ακριβώς λόγω θέρους, τις μεγάλες αντιδράσεις που αφορούν τρία κυρίως σημεία των επικείμενων διατάξεων:

- Την απομάκρυνση της έρευνας από τα πανεπιστήμια (και) και τη σύνδεσή της με τον ιδιωτικό τομέα.
- Τη μη πρόβλεψη χρηματοδότησης των Ανώτατων Ιδρυμάτων σε ό,τι αφορά την έρευνα.
- Την υποβάθμιση -εξ αυτών- του ρόλου των πανεπιστημίων στον χώρο της έρευνας.

Οι προθέσεις των άμεσα ενδιαφερομένων, πρυτανικών αρχών, καθηγητών και φοιτητών, είναι σαφείς. Αυτό τουλάχιστον καταδεικνύεται από την 24ωρη απεργία των πανεπιστημιακών, που έχει ήδη προκηρυχθεί για την - όποια- ημέρα κατάθεσης του σχεδίου νόμου στη Βουλή, τη διαμαρτυρία έξω από το κτίριο της Βουλής την ίδια ημέρα, την πλήρη αντίθεση των πρυτάνεων στα σχέδια των δύο υπουργείων, όπως έχει εκφραστεί με έμφαση και επιμονή από τις δύο τελευταίες συνόδους τους και, τέλος, τη δηλωμένη ετοιμότητα των φοιτητών για συμπόρευση στις κινητοποιήσεις.

Το άσχημο κλίμα, που έχει δημιουργηθεί από το περασμένο φθινόπωρο με τη γνωστοποίηση ενός κειμένου προτάσεων της -συκροτούμενης για τον λόγο αυτό- διυπουργικής επιτροπής και επιδεινώθηκε με τις διάφορες φήμες που κυκλοφορούσαν από καιρού εις καιρόν για την υποβάθμιση του ρόλου των πανεπιστημίων, έχει οδηγήσει σε πλήρη ρήξη τα δύο υπουργεία -και κυρίως το ΥΠΕΠΘ- με την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Οι δύο τελευταίες σύνοδοι -Απρίλιο και Ιούνιο- των πρυτάνεων, αποτελούν κομβικά σημεία της πορείας των προθέσεων των δύο υπουργείων και κατ' επέκταση του ίδιου του σχεδίου νόμου.

Στην πρώτη σύνοδο, την άνοιξη, η υπουργός, αφού υποσχέθηκε ενίσχυση ρόλου, χρήματα από το νέο ΚΠΣ (420 εκατ. ευρώ), διαβεβαίωσε για την υποστήριξη του ΥΠΕΠΘ στα πανεπιστήμια και τόνισε πως περιμένει τις προτάσεις της συνόδου. Η ερμηνεία για τη διαλλακτική στάση της συνδέθηκε με τη φημολογία για το βαρύ κλίμα ανάμεσα στα δύο υπουργεία.

Στη δεύτερη σύνοδο, τον Ιούνιο -η απουσία της υπουργού δυσaráεστησε τους πρυτάνεις- που ζήτησε α) διασφάλιση προϋποθέσεων για ανάπτυξη και άσκηση έρευνας στα ΑΕΙ, β) ισότιμη και ισοβαρή συμμετοχή των υπουργείων Ανάπτυξης και Παιδείας στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των άρθρων του σχεδίου νόμου, γ) θέσπιση νέου ευέλικτου διοικητικού και συντονιστικού φορέα μέσω της ίδρυσης πανεπιστημιακών ερευνητικών κέντρων, τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά ισότιμο τρόπο με τα Κέντρα Έρευνας που προβλέπονται στο σχέδιο νόμου.

«Η έρευνα έχει ενταφιαστεί. Όλες οι απόπειρες που έγιναν ώστε να τροποποιηθούν ορισμένες διατάξεις, συνάντησαν τοίχο από την πλευρά του ΥΠΕΠΘ. Κι εμείς λέγαμε ότι είναι συνυπεύθυνο με το υπουργείο Ανάπτυξης για την έρευνα, όχι να καταργήσει ουσιαστικά την αυτόνομη πανεπιστημιακή έρευνα, θυσία στην πολιτική εκποίησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης», δήλωσε στην «Ε» ο αντιπρόεδρος της ΠΟΣΔΕΠ, Γιάννης Μαϊστρός.

Σε (κυβερνητικά) ώτα μη ακουόντων φώναζαν οι διδάσκοντες στα ΑΕΙ

«Βόμβα» και στα μεταπτυχιακά: ιδιωτικοοικονομικά τα κριτήρια

Το τελευταίο προγραμματισμένο νομοθέτημα για τα μεταπτυχιακά αναμένεται να είναι η τελευταία και ηχηρότερη «βόμβα» που σκοπεύει να ρίξει στο πεδίο της Ανώτατης Εκπαίδευσης το υπουργείο Παιδείας. Πρόκειται για άρδην αλλαγή του τοπίου των μεταπτυχιακών στη χώρα το οποίο πλέον θα λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, ειδικά σε ό,τι αφορά την έρευνα, ενώ θα έχει τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

- Λειτουργία στη βάση πλέον της καταβολής των διδάκτρων.
- Εξάρτηση της ύπαρξης των μεταπτυχιακών από την αξιολόγηση.
- Υπαρξη ενός μεταπτυχιακού ανά τμήμα, ενώ το ίδιο το ΥΠΕΠΘ εξασφαλίζει για λογαριασμό του την, πρωτοφανή για τα ελληνικά ακαδημαϊκά δεδομένα, δυνατότητα να δημιουργεί κατά βούληση μεταπτυχιακά προγράμματα στα πανεπιστήμια.
- Λειτουργία ιδιωτικών Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων εντός των Ιδρυμάτων, κυρίως για την «ερευνητική υποστήριξη του επιτελούμενου εκπαιδευτικού έργου ιδίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο, με διασφάλιση αποτελεσματικής αλληλεπίδρασης μεταξύ μεταπτυχιακών σπουδών και έρευνας».

Είναι προκλητικά νέο το καθεστώς ύπαρξης μεταπτυχιακών προγραμμάτων στην Ελλάδα, όπως τουλάχιστον προκύπτει από το προσχέδιο που έστειλε, σύμφωνα με πληροφορίες, αυτές τις ημέρες στο ΕΣΥΠ το ΥΠΕΠΘ ύστερα από επεξεργασία ολίγων μηνών (άρχισε τον Μάρτιο).

Αναλυτικά οι προτεινόμενες διατάξεις του κειμένου που στην ουσία επισημοποιεί τον δεύτερο κύκλο σπουδών - εκκρεμότητα έναντι του στόχου εναρμόνισης με τη διαδικασία της Μπολόνιας- έχουν ως εξής:

Γενικές αρχές:

- * Η ικανοποίηση αιτήματος των ΤΕΙ και ΑΣΠΑΙΤΕ να «μπορούν να οργανώσουν αυτοδύναμα ή να συνδιοργανώνουν μεταξύ τους ή με πανεπιστήμια εσωτερικού ή ομοταγή εξωτερικού προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ)».
- * Ως απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή αιτήματος έγκρισης ΠΜΣ από ΑΕΙ και ΤΕΙ η συνυποβολή της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του οικείου Τμήματος.

Διάρθρωση - Έγκριση ΠΜΣ

- * Το ΥΠΕΠΘ να χρηματοδοτεί «κατά προτεραιότητα ΠΜΣ, τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο επιστημονικών τομέων προτεραιότητας, που προκηρύσσονται με αποφάσεις του υπουργείου Παιδείας».

Οργάνωση και λειτουργία:

- * Η πρόβλεψη καταβολής διδάκτρων και το ύψος αυτών για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές συγκεκριμένου προγράμματος.

Διαχείριση πόρων και εσόδων:

- * Η επιχορήγηση ενός μόνο ΠΜΣ του τμήματος και ενός διατμηματικού ή διιδρυματικού ΠΜΣ, του οποίου έχει τη διοικητική υποστήριξη.
- * Η αποζημίωση και σε μέλη ΔΕΠ ύστερα από τη συμπλήρωση εβδομαδιαίου αριθμού διδακτικών ωρών σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα.

Οι αντιδράσεις της πανεπιστημιακής κοινότητας αναμένεται να είναι ισχυρές, καθώς αντιμετωπίζει το συγκεκριμένο νομοθέτημα σε συνδυασμό με το επικείμενο σχέδιο νόμου για την έρευνα ως την τελευταία πράξη υποβάθμισης του δημόσιου πανεπιστημίου και την παράδοσή του στον ιδιωτικό τομέα. Εξάλλου, η πρόταση για τη δημιουργία των «ιδιωτικού δικαίου» ερευνητικών πανεπιστημιακών ινστιτούτων επισυνάπτεται στο κείμενο για τα μεταπτυχιακά, όπου μεταξύ άλλων προβλέπεται το κλείσιμο των υφισταμένων (σ' έναν χρόνο από τη δημοσίευση του νόμου) και το άνοιγμα με τους νέους πλέον όρους.

ANNA ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗ

Υποβαθμίζουν τη Γενική Γραμματεία Ερευνας

Τη δημιουργία Διυπουργικής Επιτροπής, με επικεφαλής τον πρωθυπουργό, και ενός ακόμη φορέα με τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου αποφάσισε χθες η Κυβερνητική Επιτροπή για την προώθηση της έρευνας στην Ελλάδα.

Το νομοσχέδιο, που θα κατατεθεί το αμέσως επόμενο διάστημα στη Βουλή από τους υπουργούς Ανάπτυξης Δημήτρη Σιούφα και Παιδείας Μαριέττα Γιαννάκου, θα προβλέπει τη δημιουργία του Εθνικού Οργανισμού Ερευνας Τεχνολογίας. Αυτός θα εποπτεύεται από τα δύο υπουργεία και θα διαχειρίζεται τα κονδύλια που θα διατίθενται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους για την ενίσχυση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ερευνας και Τεχνολογίας θα συνεχίσει να υφίσταται, αλλά θα δέχεται εισηγήσεις από τον Εθνικό Οργανισμό Ε.Τ., ενώ η μακροπρόθεσμη στρατηγική για την έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία θα διαμορφώνονται από τη Διυπουργική Επιτροπή, στην οποία θα συμμετέχουν τα παραγωγικά υπουργεία αλλά και τα υπουργεία Εθνικής Αμυνας και Δημόσιας Τάξης.

Η δημιουργία του Εθνικού Οργανισμού Ε.Τ., όπως είναι φυσικό, υποβαθμίζει τη Γενική Γραμματεία Ερευνας και Τεχνολογίας, η οποία υπάγεται αμέσως στο υπουργείο Ανάπτυξης. Θα έχει δύο βασικά τμήματα, ένα για τη βασική έρευνα και ένα για την εφαρμοσμένη. Στην πλήρη λειτουργία του θα απασχολεί 120 άτομα με συνολικές δαπάνες λειτουργίας περίπου 6 εκατομμύρια ευρώ. Από το ποσό αυτό περίπου το 50% θα εξοικονομηθεί από τον περιορισμό των δραστηριοτήτων της Γενικής Γραμματείας Ε.Τ., η οποία στο μέλλον θα έχει κυρίως επιτελικό ρόλο.